

Taalexamenprogramma

veiligheidsfunctionarissen:

- **machinisten**
- **rangeerders**
- **treindienstleiders**
- **wagencontroleurs**

Versie 1.0 d.d. 09 september 2015
Vernieuwde versie 1.1 d.d. 1 januari 2019

Vastgesteld door de
directeur van de stichting Veiligheid en Vakmanschap Railvervoer (VVRV)

P.C.M. van der Hoeven

Inhoud

1	Inleiding en eisen aan taalvaardigheid	3
2	Vakbekwaamheidseisen	4
2.1	Algemene taalvaardigheid	4
2.2	Vaardigheid spoortermen.....	4
2.3	Vakbekwaamheidseisen per taalvaardigheid.....	4
	Algemene taalvaardigheid	5
	Taalvaardigheid spoortermen	6
3	Beoordeling van de vakbekwaamheid	7
3.1	Toelatingsvoorwaarden voor het examenprogramma.....	7
3.2	Wijze van beoordeling.....	7
3.3	Normering en cesuur	7
3.4	Verstrekking certificaat	7

Versiebeheer

versie	datum	wijzigingen	door	Goedgekeurd door
1.0	9 sept 2015		Ben Hoeboer	Directie VVRV
1.1	1 jan 2019	Paragraaf 3.4 toegevoegd. Rechtsmiddelenclausule toegevoegd. Lay out aangepast	Inge Bochart	Directie VVRV

Inleiding

Het taalexamen is onder andere gebaseerd op de in artikel 5 uit het BSP 2011 gestelde eis betreffende taalbeheersing van veiligheidsfunctionarissen: 'de persoon die een veiligheidsfunctie uitoefent, beheerst de Nederlandse taal of een door de beheerder voorgeschreven taal zodanig dat hij de voor de uitoefening van de betrokken functie gebruikelijke procescommunicatie kan begrijpen en voeren'.

De spoorwegonderneming toetst of de kandidaat voldoet aan de toelatingseisen tot het vakgerichte examenprogramma. De taalvaardigheid in de Nederlandse taal is daar een onderdeel van; indien naar het oordeel van de spoorwegonderneming de kandidaat voldoet aan die eis, verklaart de spoorwegonderneming dit en is een taalexamen niet nodig. Indien door de spoorwegonderneming (bijvoorbeeld een leidinggevende), tijdens een inspectie van ILT of anderszins (bijvoorbeeld tijdens een examen veiligheidscommunicatie of een praktijkexamen) wordt vastgesteld dat een kandidaat niet voldoende taalvaardig is, dan kan alsnog een taalexamen via VVRV vereist zijn.

De TSI OPE 'Exploitatie' (2015/995/EU), artikel 4.6.2 en de aanhangsels C en E beschrijven de vereiste taalkennis in relatie tot veiligheidscommunicatie. Het betreft de communicatie tussen machinist, wagencontroleur, rangeerder en treindienstleider. Het personeel van de spoorwegonderneming dat in dienstverband onder omstandigheden van normaal en gestoord bedrijf dan wel in noodsituaties met het personeel van de infrastructuurbeheerder contact heeft omtrent veiligheidskritieke aangelegenheden, moet hiertoe voldoende kennis van de voertaal van de infrastructuurbeheerder bezitten. De infrastructuurbeheerder is bevoegd om de taal voor te schrijven en dient deze bekend te maken. Machinisten moeten minimaal in staat zijn om:

- de berichten in aanhangsel C van genoemde TSI te verzenden en te begrijpen;
- zich daadwerkelijk verstaanbaar te maken in omstandigheden van normaal en gestoord bedrijf alsmede in noodsituaties;
- de formulieren van het Formulierenboek in te vullen.

Machinisten moeten in staat zijn te communiceren overeenkomstig minimaal kennisniveau 3 van de tabel in aanhangsel E van de TSI d.w.z.:

- Kan praktijksituaties met een onvoorzien element aan;
- Kan omschrijven;
- Kan een eenvoudige conversatie voeren.

Gezien de eisen die gelden voor machinisten en hun takenpakket is voornoemd niveau vertaald in niveau B1 volgens de internationale CEFR (Common European Framework of Reference). Het taalexamen is erop gericht vast te stellen in welke mate kandidaten voldoen aan dit niveau B1. Het niveau B1 volgens CEFR is inmiddels vervangen door het gelijkwaardige niveau 2F volgens de indeling van Meijerink.

2 Vakbekwaamheidseisen

2.1 Algemene taalvaardigheid

Voor het niveau 2F (conform indeling Meijerink) gelden vakbekwaamheidseisen voor de taalvaardigheden spreken, gesprekken voeren, lezen, luisteren en schrijven. De eisen zijn in paragraaf 2.3 uitgewerkt.

2.2 Vaardigheid spoortermen

De kandidaat zal moeten aantonen dat hij de spoor specifieke termen beheerst. Uitgangspunt daarvoor is de lijst met circa 220 spoortermen in het Nederlands, Duits, Frans (incl. Belgisch Frans) en Engels. Omdat niet alle 220 spoortermen voor de functie van machinist, treindienstleider, rangeerder en wagencontroleur relevant zijn, is deze lijst uitgesplitst naar de van toepassing zijnde woorden per veiligheidsfunctie. De eisen zijn in paragraaf 2.3 uitgewerkt.

2.3 Vakbekwaamheidseisen per taalvaardigheid

In deze paragraaf zijn per taalvaardigheid de vakbekwaamheidseisen en de beoordelingscriteria in tabellen weergegeven. De linkerkolom bevat de nummering van de vakbekwaamheidseisen en criteria, de middelste kolom de omschrijving en de rechterkolom de wijze van examinering. De wijze van examinering is in hoofdstuk 3 uitvoeriger beschreven. De wijze van examinering is in de tabellen met een code aangegeven. De betekenis van de codes is:

T	Theorie-examen: een (digitale) beoordeling van kennis en inzicht door middel van meerkeuzevragen, meer antwoordvragen, invulvragen en casussen.
PE	Praktijkexamen: beoordeling van de taalbekwaamheid door een tweedegraads bevoegd docent Nederlands tijdens een mondeling examen.

Algemene taalvaardigheid

Vakbe- kwaam- heidseis 1	De kandidaat toont een zodanig niveau van Nederlandse taalbeheersing dat hij: - het hoofd kan bieden aan praktijksituaties met een onvoorzien element; - kan omschrijven; - een eenvoudig gesprek kan voeren. Noot: de totale tijdsduur voor het examen 'Algemene taalvaardigheid' bedraagt: - 60 minuten voor het totaal van de onderdelen 'lezen, 'luisteren' en 'schrijven' - 20-25 minuten voor het totaal van de onderdelen 'spreken' en 'gesprekken voeren'	Wijze van toetsen
1	Taalvaardigheid: Spreken De kandidaat kan een korte, boeiende en goed te volgen presentatie houden van ongeveer 10 minuten over het onderwerp spoor(vervoer) en de trein en probeert gebruik te maken van vaktaal. Hij is in staat om: • de inhoud af te stemmen op het doel van de presentatie; • een samenhangende presentatie te houden; • het doel duidelijk te maken; • een woord te omschrijven indien hij er niet op kan komen; • vragen te beantwoorden; • contact te houden met de docent; • rustig en duidelijk te spreken; • non-verbale communicatie te gebruiken.	PE
2	Taalvaardigheid: Gesprekken voeren De kandidaat kan met de docent een goed te volgen gesprek van 10-15 minuten voeren over een casus. Hij is in staat om: • te bepalen wat hij wil zeggen; • een goedlopend gesprek te houden; • de docent het doel van het gesprek duidelijk te maken; • weinig taalfouten te maken; • een woord te omschrijven indien hij er niet op kan komen; • vragen te beantwoorden; • contact te houden met de docent; • rustig en duidelijk te spreken; • non-verbale communicatie te gebruiken.	PE
3	Taalvaardigheid: Lezen De kandidaat kan na het lezen van enkele teksten vragen daarover beantwoorden.	T
4	Taalvaardigheid: Luisteren De kandidaat kan na het luisteren naar een ingesproken tekst vragen daarover beantwoorden.	T
5	Taalvaardigheid: Schrijven De kandidaat kan in Word een brief schrijven aan de bedrijfsleiding van een spoorwegonderneming over een klacht. Hij is in staat om:	T

	• een duidelijke samenhang in zijn tekst aan te geven (inleiding, kern en slot); • veelvoorkomende verbindingswoorden (als, hoewel) toe te passen; • alinea's te maken en inhoudelijke verbanden expliciet aan te geven; • de tekst af te stemmen op het doel; • woordgebruik en toon af te stemmen op het publiek; • de regels voor spelling en leestekens juist toe te passen; • een redelijke grammaticale beheersing te tonen in de tekst; • onderscheid te maken tussen hoofd- en bijzaken; • de hoofdgedachte van de tekst duidelijk te maken; • in de lijdende, bedrijvende en vragende vorm te schrijven.	
--	--	--

Taalvaardigheid spoortermen

Vakbe- kwaam- heidseis 2	De kandidaat toont een zodanig niveau van vaktechnische Nederlandse taalbeheersing dat hij: - spoortermen vanuit zijn moedertaal kan vertalen in het Nederlands en correct kan schrijven; - spoortermen vanuit zijn moedertaal kan vertalen in het Nederlands en correct kan uitspreken. Noot: de totale tijdsduur voor het examen over 'Spoortermen' bedraagt circa 60 minuten.	Wijze van toetsen
1	Taalvaardigheid: Vertalen en schrijven spoortermen Uit een 4-talige (Nederlands, Duits, Frans/Belgisch Frans en Engels) lijst met circa 220 spoortermen worden random 50, voor de betreffende veiligheidsfunctie van toepassing zijnde, woorden in de moedertaal van de kandidaat geselecteerd. De kandidaat is in staat deze te vertalen in het Nederlands en op te schrijven.	T
2	Taalvaardigheid: Vertalen en uitspreken spoortermen Uit dezelfde lijst spoortermen worden random steekproefgewijs, voor de betreffende veiligheidsfunctie van toepassing zijnde, woorden in de moedertaal van de kandidaat geselecteerd. De kandidaat is in staat deze te vertalen in het Nederlands en uit te spreken. De steekproefgrootte bedraagt: - Machinist en Treindienstleider: 80 woorden - Rangeerder en Wagencontroleur: 60 woorden	PE

3 Beoordeling van de vakbekwaamheid

De VVRV voert namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de beoordeling (lees: examinering) uit waarmee wordt vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de noodzakelijke taalvaardigheideisen.

3.1 Toelatingsvoorwaarden voor het examenprogramma

Om toegelaten te worden tot het taalexamen gelden geen voorwaarden.

3.2 Wijze van beoordeling

Theorie-examen (T)

Kennis en inzicht worden getoetst door middel van meerkeuze vragen, meer antwoordvragen en invulvragen en in de vorm van casussen. De toets, die digitaal wordt afgenomen, is gericht op het beheersen van de Nederlandse taal op een niveau dat past bij de veiligheidsfunctie die bekleed gaat worden. De toets vindt plaats bij een examenbureau; zie daarvoor het 'Aanmeldingsformulier taalexamen Nederlands voor veiligheidsfuncties' op deze website van VVRV.

Praktijkexamen (PE)

Op dezelfde dag dat de kennistoets wordt afgenomen, vindt het mondelinge examen plaats door een tweedegraads bevoegd docent Nederlands. Onderdelen van dit mondelinge examen zijn spreken, gesprekken voeren en uitspreken van vaktermen.

3.3 Normering en cesuur

De kandidaat is geslaagd indien hij voor zowel de algemene taalvaardigheid als voor de taalvaardigheid spoortermen geslaagd is. Een onvoldoende voor de algemene taalvaardigheid kan dus niet worden gecompenseerd door een voldoende voor de taalvaardigheid spoortermen v.v. Ook is compensatie tussen de samenstellende taalvaardigheden (lezen, etc.) niet toegestaan.

De kandidaat is geslaagd indien hij:

- per samenstellende taalvaardigheid (5 stuks) onder de rubriek Algemene taalvaardigheid minimaal 70 punten scoort (maximaal 100 punten te behalen);
- voor zowel vertalen/schrijven van spoortermen als het vertalen/uitspreken ervan minimaal 80% voldoende scoort.

3.4 Verstrekking certificaat

Een certificaat wordt verstrekt nadat de kandidaat heeft aangetoond aan de vakbekwaamheidseisen voor dat betreffende certificaat te voldoen.

Rechtsmiddelenclausule

Bezwaar en beroep Algemene Wet Bestuursrecht

Op grond van artikel 8.4 derde lid aanhef en onder b juncto artikel 7.1 lid 1 van de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) staat geen bezwaar of beroep open tegen dit besluit inhoudende een beoordeling van het kennen of kunnen van een kandidaat of leerling die terzake is geëxamineerd of op enigerlei wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing.

Indien u van mening bent dat met betrekking tot de besluitvorming niet aan de formele bij of krachtens de wet gestelde voorschriften is voldaan (o.a. Algemene wet bestuursrecht, Spoorwegwet, Besluit spoorwegpersoneel), kunt u binnen zes weken, na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt, bezwaar maken. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van de Staatssecretaris, postbus 20901, 2500 EX Den Haag. Het bezwaarschrift moet worden gedateerd en ondertekend en dient ten minste de volgende gegevens te bevatten: de aanduiding 'bezwaarschrift', naam en adres van de indiener, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt en de gronden van het bezwaar, alsmede een afschrift van het besluit.